

Zamach na szkołę podstawową w Uvalde - analiza

Mateusz Kabaciński

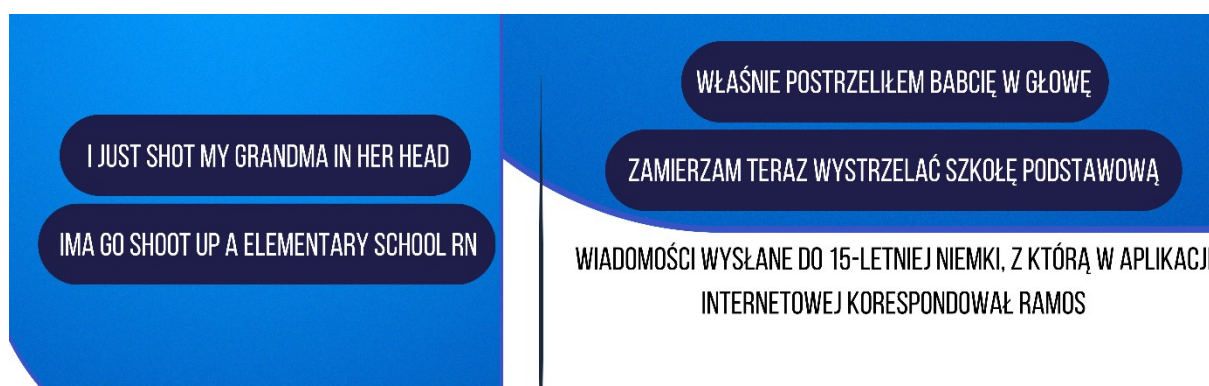
Security
in practice

Zamach na szkołę podstawową w Uvalde - analiza

Opracował: Mateusz Kabaciński, 30.09.2022 r.

24 maja 2022 r. w szkole podstawowej Robb Elementary School, mieszczącej się w miejscowości Uvalde (południowa część stanu Teksas – Stany Zjednoczone), doszło do strzelaniny. Wskutek masakry śmierć poniosło ponad 20 osób, w tym 19 dzieci, a 18 kolejnych zostało rannych. Sprawcą ataku okazał się Salvador Ramos[1]. Napastnik zginął na miejscu w czasie interwencji policji. Była to trzecia najkrwawsza strzelanina w szkole w historii USA, zaraz po masakrze w Virginia Tech i w Sandy Hook. Zamach w Uvalde wydarzył się niespełna 10 dni po innej masowej strzelaninie w Buffalo, w Nowym Jorku.

W toku postępowania ustalono, że w dniu ataku Salvador Ramos pokłócił się z babcią na temat porzucenia przez niego liceum. Niedługo po tym zamieścił post na swoim profilu na Facebooku[2], grożąc jej śmiercią – zamierzał ją zastrzelić. Jak się okazało, chłopak był pewny tego, co chce zrobić. Wziął karabin i strzelił w stronę babci, ciężko ją raniąc. Tej udało się uciec do sąsiadów, skąd zadzwoniła po pogotowie i służby bezpieczeństwa. Ramos po fackie zamieścił kolejny wpis w social mediach, w których to chwalił się postrzeleniem członka rodziny. Chwilę później zamieścił ostatni wpis, w którym zapowiedział, że teraz zamierza „wystrzelać” szkołę podstawową[3].

Grafika 1. Ostatnie wiadomości, które Ramos posłał m.in. do 15-letniej Niemki poznanej w aplikacji internetowej.

Niedługo po opublikowaniu ostatniego wpisu Ramos pojechał samochodem typu SUV, należącym do jego babci, w stronę szkoły Robb Elementary School. W czasie jazdy stracił panowanie nad pojazdem, po czym wpadł w poślizg i wjechał do rowu. Po wypadku chłopak

wybiegł z auta i ruszył pieszo w kierunku szkolnych zabudowań. Miał na sobie czarne odzienie – ciemną bluzkę, kamizelkę taktyczną oraz duży plecak[4]. Kiedy zmierzał do wnętrza szkolnego budynku, zauważył go funkcjonariusz policji, który próbował zapobiec jego wtargnięciu, ale został postrzelony. Mniej więcej w tym samym czasie służby odebrały telefon alarmowy 911 dotyczący rozbicia się samochodu w rowie przed szkołą, z którego miał wyjść „niebezpieczny i uzbrojony mężczyzna”[5]. Na miejsce udali się stacjonujący nieopodal funkcjonariusze straży granicznej.

Osiemnastolatek około godziny 11.30 wszedł na teren szkolny i po upływie kilku minut zaczął oddawać pierwsze strzały. Przemierzył dwa krótkie korytarze znajdujące się przy wejściu do szkoły, po czym wszedł do klasy złączonej wewnątrz z inną. Chwilę później otworzył ogień do wszystkich tam obecnych, krzyząc: „Czas umierać!”[6]. Dzięki przeprowadzonej analizie audio, pozyskanej wskutek działań policji, stwierdzono, że w ciągu pierwszych trzech minut po wejściu do sal 111 i 112 napastnik oddał 100 strzałów — od 11.33 do 11.36[7]. W trakcie zdarzenia używał karabinu szturmowego typu AR-15 oraz pistoletu ręcznego.

Zdjęcie 1. Karabinek AR-15, który w zależności od potrzeb można wyposażać w dodatkowe elementy oraz urządzenia optyczne.

Ramos rozstrzelał 21 osób znajdujących się w jednej klasie – 19 uczniów i 2 nauczycielki, następnie ranił kolejne 13. W czasie rzezi zachowywał się pogardliwie i brutalnie w stosunku do swoich ofiar, czego potwierdzeniem jest fakt, że krzyknął w stronę jednej z nauczycielek: „Dobranoc!”, zanim ją zastrzelił. Salvador przebywał w klasie przez blisko godzinę. Czas spożytkował na dobijaniu rannych oraz sianiu strachu wśród tych, którym udało się przetrwać

falę strzałów, a których agresorowi nie udało się znaleźć. Jednocześnie odtwarzał głośną i depresyjnie brzmiącą muzykę z głośnika, który miał ze sobą. W tym samym czasie funkcjonariusze policji i innych służb stali przed budynkiem szkoły, nie podejmując żadnych działań, a jedynie czekając na przybycie służb specjalnych. Z biegiem czasu pod placówkę zaczęli zjeżdżać się zrozpaczeni rodzice, którzy jawnie zachęcali funkcjonariuszy do podjęcia jakichkolwiek prób reagowania. Postawa funkcjonariuszy spotkała się z powszechną krytyką i oburzeniem ze strony społeczeństwa[8].

<i>Makenna Lee Elrod, 10</i>	<i>Uziyah Garcia</i>
<i>Layla Salazar, 11</i>	<i>Jayce Carmelo Luevanos, 10</i>
<i>Maranda Mathis, 11</i>	<i>Maite Yuleana Rodriguez, 10</i>
<i>Nevaeh Bravo, 10</i>	<i>Jailah Nicole Silguero, 10</i>
<i>Jose Manuel Flores Jr., 10</i>	<i>Amerie Jo Garza, 10</i>
<i>Xavier Lopez, 10</i>	<i>Alexandria "Lexi" Aniyah Rubio, 10</i>
<i>Tess Marie Mata, 10</i>	<i>Alithia Ramirez, 10</i>
<i>Rojelio Torres, 10</i>	<i>Annabell Guadalupe Rodriguez, 10</i>
<i>Eliahna "Ellie" Amyah Garcia, 9</i>	<i>Jackie Cazares, 9</i>
<i>Eliahna A. Torres, 10</i>	<i>Irma Garcia, 48</i>
	<i>Eva Mireles, 44</i>

Grafika 2. Ofiary Salvadora Ramosa.

Okolo godziny 12.45 kilku funkcjonariuszy stacjonujących na miejscu sforsowało szybę okna i dostało się do pomieszczenia, w którym Ramos dokonywał masakry. W wyniku wymiany ognia agresor został zastrzelony przez funkcjonariusza straży granicznej. Kwadrans później na Twitterze lokalnej policji pojawiła się wiadomość, że sytuacja została opanowana, a zamachowiec unieszkodliwiony[9]. Dwie godziny po zażegnaniu zagrożenia podano potwierdzone dane dotyczące ofiar zamachowca. Zginęło łącznie 21 osób – 19 uczniów w wieku 9-11 lat oraz 2 nauczycielki w wieku 44 oraz 48 lat[10]. Po strzelaninie okolo 18 osób trafiło do lokalnych szpitali[11]. Ocalały z masakry dziewięciolatek przekazał policji: „Strzelał w drzwi do klasy. Otworzył je, wszedł i powiedział – Czas umierać. Kiedy strzelił, było bardzo głośno i bolało mnie ucho”. „Schowałem się razem z moim przyjacielem. Mówiłem mu, żeby nic nie mówił, bo on nas usłyszy”[12]. Okolo godziny 14.00 czasu lokalnego władze lokalne wydały zezwolenie na odbiór dzieci przez rodziców z lokalnego centrum obywatelskiego[13].

27 maja 2022 r. portal BBC poinformował w artykule o naturalnej śmierci męża jednej z nauczycielek zabitych w masakrze. Joe Garcia – mąż 48-letniej Irmy Garcii, przez blisko 23 lata uczący w Robb Elementary School – kilka dni po strzelaninie doznał silnego ataku serca, którego nie udało się przeżyć[14]. Osierocił czworo dzieci[15]. Wiele mediów społecznościowych po masakrze w Uvalde zaobserwowało podobieństwa do innego makabrycznego incydentu w Sandy Hook z 2012 r. Dostrzeżono uderzające analogie w sposobie działania Ramosa do sposobu działania sprawcy zamachu w Sandy Hook – Adama Lanzy[16]. Lanzy dokonał wtedy również krwawej masakry, zabijając ponad 25 osób, używając przy tym broni szturmowej typu AR-15 – tego samego modelu co Ramos w maju 2022 r.[17]. Potwierdzono również, że Salvador działał w pojedynkę, a udział osób trzecich jednoznacznie wykluczono[18].

Kim był zamachowiec i co sprawiło, że podjął decyzję o przeprowadzeniu zamachu na szkołę?

Salvador Ronaldo Ramos urodził się 16 maja 2004 r. W dniu dokonania rzezi miał osiemnaście lat. Był uczniem Uvalde High School i mieszkał 80 mil na zachód od San Antonio. Od czasów młodości borykał się z licznymi przeciwnościami losu – młodego chłopca wykorzystywał seksualnie ówczesny partner jego matki[19]. W dzieciństwie uczęszczał do Robb Elementary School. Ze względu na wrodzoną chorobę – prawdopodobnie nisko zaawansowane stadium autyzmu, które wpłynęło na jego sposób wyrażania – jąkał się i seplenił i z tego powodu był nierzadko wyśmiewany w szkole przez inne dzieci[20].

Kilka lat wcześniej na swoim profilu na Instagramie Ramos zamieścił zdjęcie siebie z czarnym eyelinerem, co wywołało dużą liczbę komentarzy. Chłopak jawnie utożsamiał się z młodzieżową subkulturą emogotycką, co sprawiło, że był ofiarą hejtu zarówno w życiu realnym, jak i social mediach. Nazywano go pogardliwie „gejem” i „pedałem”. Koleżanka Salvadora – Nadia Reyes – w wywiadzie dla „Washington Post” stwierdziła, że pamięta około pięć bójek z udziałem Ramosa w gimnazjum i liceum. Dodała także, że chłopak miał problemy ze znalezieniem przyjaciół oraz utrzymywaniem znajomości. Zgodnie ze słowami Nadii Salvador powiedział kiedyś swojemu koledze, który chciał wstąpić do marines, że ma tylko taki cel, bo wtedy będzie mógł bezkarnie zabijać ludzi. Ten, po usłyszeniu jego słów niezwłocznie zakończył znajomość. Zdaniem dziewczyny Ramos „potrzebował miłości, bliskości ze swoją rodziną. Potrzebował pomocy i wsparcia psychicznego...”[21]. Nastolatek na kilka dni przed

atakiem nie chodził na zajęcia – może to świadczyć prawdopodobnie o jego przygotowaniach do zamachu.

Mapa 1. Umiejscowienie Uvalde na mapie Teksasu.

Ramos był pracownikiem pobliskiej restauracji typu fast food – Wendy’s, ale według relacji pracowników nie był z nimi zbyt dobrze zintegrowany i mało z kimkolwiek rozmawiał. Napastował także pracowniczki w miejscu pracy i obsesyjnie wysyłał przez internet losowym dziewczynom wiadomości o dziwnej treści – pisał m.in., że „mają nie czuć się bezpieczne” gdyż on je „dopadnie”[22]. Od dłuższego czasu mieszkał z dziadkami, wyprowadziwszy się wcześniej od rodziców z powodu notorycznych kłótni z własną matką. Jedną z nich około dwa miesiące przed atakiem nagrał, a nagranie opublikował na Instagramie. Jak później stwierdził, matka nakłaniała go do opuszczenia domu. Ich wzajemne relacje były bardzo napięte. Zdaniem sąsiada rodziny policja często interweniowała podczas kłótni matki i syna[23].

Jednym z najczęstszych przejawów znaczącego zaburzenia wśród osób młodych i dzieci, mających zaburzoną percepcję rozróżniania, co jest „dobre”, a co „złe”, jest znęcanie się nad zwierzętami. Nie inaczej było w przypadku Ramosa – regularnie dręczył on zwierzęta, w szczególności koty, czym chwalił się w przestrzeni internetowej. Chłopak szczylił się tym

i ukazywał akty torturowania w czasie prowadzenia transmisji na platformie streamingowej Yubo. Wkładał zwierzęta do plastikowych worków, związywał, rzucał o ziemię, a następnie wyrzucał pod domy mieszkańców miasteczka – nierzadko właścicieli zwierząt. Publikował także filmy, podczas których wyzywał innych użytkowników, a losowym dziewczynom groził brutalnym gwałtem. Jeden z użytkowników Yubo, szesnastoletni Austin, w czasie wywiadu z dziennikarzem „The Washington Post” stwierdził, że bardzo często widywał Ramosa na platformie. Według chłopaka osiemnastolatek często wygłaszał w aplikacji agresywne i seksualne komentarze w stosunku do młodych dziewczyn oraz wysłał im groźby śmierci: „Byłem świadkiem, jak molestował dziewczyny i groził im napaścią na tle seksualnym, takim jak gwałt i porwanie. (...) To nie było jednorazowe wydarzenie. To było częste”[24]. Użytkownicy platformy skarżyli się administracji, jednakże nikt nie potraktował tej sprawy poważnie. Na kilka miesięcy przed strzelaniną Ramos zaczął publikować na Instagramie dwuznaczne treści, sugerujące, że może chcieć popełnić przestępstwo. Zamieszczał w nich też m.in. obrazy broni i magazynków.

Na drodze postępowania ujawniono krótką rozmowę osiemnastolatka z jego siostrą. Według Steve’a McCrawa, dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego w Teksasie, we wrześniu 2021 r. chłopak poprosił ją o zakup broni. Ta kategorycznie odmówiła. Chłopak zaczekał więc do swoich osiemnastych urodzin, kiedy legalnie mógł sam to uczynić. Wtedy zakupił dwa karabiny typu AR-15 – jednego używał w czasie zamachu. Pierwszy nabył w dniu urodzin – 16 maja. Poszedł do lokalnego sklepu sportowego o nazwie „Oasis Outback” i kupił karabin półautomatyczny, a następnego dnia – 375 sztuk amunicji. 20 maja dokupił drugi karabin samopowtarzalny z tego samego sklepu. W sumie posiadał 1657 sztuk amunicji i aż 60 magazynków. W czasie strzelaniny miał przy sobie 315 naboju, z czego 142 wystrzelił. Kolejne 922 naboje znaleziono poza szkołą. Dla porównania, według informacji z portalu „Independent”, przeciętny żołnierz amerykański w czasie walki dysponuje 210 pociskami, co równa się 7 magazynkom po 30 naboju każdy. W Teksasie nie ma minimalnego wieku ani specjalnej licencji potrzebnej do zakupu amunicji. W czasie zakupu nie jest także wymagane okazanie żadnego dokumentu, świadczącego o przejściu odpowiedniego kursu bądź przeszkolenia w zakresie posługiwania się bronią palną[25]. Na kilka przed dokonaniem zamachu Salvador wysłał swojemu byłemu koledze z liceum zdjęcia broni palnej i torby pełnej amunicji. Na pytanie, po co mu to, odpowiedział, że ma się nie martwić. „Wyglądam zupełnie inaczej, nie poznałbyś mnie” – dodał[26].

Chłopak miał dziewczynę, która mieszkała w San Antonio. Nierzadko chwalił się przed nią swoimi planami na przyszłość. Nastolatka, określana w mediach jako Cece, stwierdziła w czasie wywiadu dla „New York Times”, że Salvador w dniu masakry wysłał jej dwie wiadomości tekstowe. „Właśnie strzeliłem babci w głowę”, a następnie po upływie kilku minut: „Idę strzelać w szkole podstawowej”. Dziewczyna powiedziała, że nie podniosła alarmu od razu, gdyż nie potraktowała tych wiadomości poważnie. Jednakże, gdy w mediach pojawił się temat masakry w szkole, poprosiła swojego kolegę, aby w jej imieniu skontaktował się ze służbami[27].

Reakcje lokalne

Po całym zdarzeniu prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden, dowiedziawszy się o masakrze w szkole, wygłosił specjalne oświadczenie. W przemówieniu złożył kondolencje rodzinom i bliskich zabitych uczniów oraz nauczycieli, a także po raz kolejny wezwał do zwiększenia kontroli dostępu do broni palnej w USA, krytykując przy tym amerykańskie lobby zbrojeniowe[28]. Mówił także o konieczności działania ze strony Kongresu i Senatu USA w tej sprawie, pytając się także retorycznie: „Kiedy, w imię Boga, będziemy gotowi, by stanąć przeciwko lobby zbrojeniowemu?”[29]. Oficjalne kondolencje złożyli także wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Kamala Harris oraz byli prezydenci USA – Bill Clinton, Barack Obama i Donald Trump[30]. W czasie przemówienia potępili atak na placówkę. Wypowiedzieli się również działacze na rzecz zwiększenia kontroli nad bronią, w tym rodzice ofiar masakr w Sandy Hook i Parkland[31].

Członek Izby Reprezentantów z Arizony, Paul Gosar, reprezentujący partię Republikanów, w reakcji na atak stwierdził, że czyn był rzekomo zainspirowany politycznie. Gosar w dniu zamachu opublikował post na platformie Twitter, za pomocą którego rozpowszechnił fałszywe twierdzenie, że podejrzany o strzelanie był „transseksualnym, lewicowym, nielegalnym cudzoziemcem”. W powyższym wpisie zamieścił także zdjęcia osoby transgender niezwiązanej z atakiem. Prawdopodobnie fotografie pochodzą z konta Reddit artysty, określającego się mianem transgender[32].

[1] M. Osborne, M. Deliso, A. Katersky, *At least 19 children, 2 teachers dead after shooting at Texas elementary school*, 25.05.2022, <https://abcnews.go.com/US/texas-elementary-school-reports-active-shooter-campus/story?id=84940951>, 20.09.2022.

[2] Jego konto, zaraz po zidentyfikowaniu go jako sprawcy masakry, zostało zablokowane. Tamże.

[3] V. Albert, *Texas elementary school gunman posted messages about attack right before shooting, governor said*, 26.05.2022, <https://www.cbsnews.com/live-updates/texas-school-shooting-ualde-facebook-messages/>, 20.09.2022.

[4] M. Hennessy-Fiske, J. Jarvie, R. Winton, C. Martinez, *19 children, 2 adults killed in Texas in the deadliest school shooting since Sandy Hook*, 24.05.2022, <https://www.latimes.com/world-nation/story/2022-05-24/texas-elementary-school-shooting>, 21.09.2022.

[5] I. Chapman, D.A. Medina, N. Chavez, D. Andone and E. Wolfe, *Uvalde school shooter was in school for up to an hour before law enforcement broke into room where he was barricaded and killed him*, 26.05.2022, <https://edition.cnn.com/2022/05/25/us/ualde-texas-elementary-school-shooting-wednesday/index.html>, 20.09.2022.

[6] G. Norman, *Texas school shooting: Salvador Ramos told classroom 'it's time to die,' survivor says*, 26.05.2022, <https://www.foxla.com/news/texas-school-shooting-salvador-ramos-told-classroom-its-time-to-die-survivor-says>, 21.09.2022.

[7] E. Neugeboren, *Uvalde officer asked permission to shoot gunman outside school but got no answer, report finds*, 6.07.2022, <https://www.texastribune.org/2022/07/06/ualde-school-shooting-robb-elementary-report/>, 20.09.2022.

[8] V. Albert, *Texas elementary school...*

[9] M. Hennessy-Fiske, J. Jarvie, R. Winton, C. Martinez, *19 children, 2 adults...*

[10] *Remembering the lives lost in Uvalde*, 25.05.2022, <https://www.houstonchronicle.com/projects/2022/ualde-shooting-victims/>, 21.09.2022.

[11] *19 children, 2 teachers killed in Texas elementary school shooting*, 24.05.2022, <https://www.cnbc.com/2022/05/24/hospital-dead-shooting-at-ualde-texas-elementary-school.html>, 23.09.2022.

[12] G. Norman, *Texas school shooting...*

[13] V. Albert, *Texas elementary school...*

[14] B. Debusmann Jr, *Texas school shooting: Husband of killed teacher 'dies of grief'*, 27.05.2022, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-61569655>, 27.09.2022.

[15] A. Ura, *Irma and Joe Garcia, a teacher and her heartbroken husband, are buried together in Uvalde*, 1.06.2022, <https://www.texastribune.org/2022/06/01/garcia-funeral-ualde-shooting/>, 24.09.2022

[16] *Echoes of Sandy Hook massacre in Texas primary school shooting*, 25.05.2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/25/echoes-of-sandy-hook-massacre-in-texas-primary-school-shooting>, 21.09.2022.

[17] Tamże.

[18] M. Ballard, R. Arnold, M. Diaz, *SUSPECT INFO: Here's what we know about 18-year-old shooter who officials say killed 19 students, 2 adults at Texas elementary school*, 24.05.2022, <https://www.click2houston.com/news/local/2022/05/24/suspect-info-heres-what-we-know-about-the-18-year-old-shooter-who-officials-say-killed-his-grandmother-14-students-and-1-teacher/>, 26.09.2022.

[19] Warto mieć na uwadze, że takie wydarzenie znacząco wpływa nie tylko na ówczesną kondycję psychiczną dziecka, ale przede wszystkim na ukierunkowanie rozwoju mentalności.

[20] B. Hurley, *Salvador Ramos: Everything we know about Texas school mass shooter*, 1.06.2022, <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/crime/texas-school-shooter-salvador-ramos-family-b2091598.html>, 20.09.2022.

[21] Tamże.

[22] A. Griffin, Y. Steinbuch, *What we know so far about Salvador Ramos, the suspected Texas school shooter*, 24.05.2022, <https://nypost.com/2022/05/24/what-we-know-so-far-about-salvador-ramos-the-suspected-texas-school-shooter/>, 23.09.2022.

[23] W. Katcher, *Texas shooting: Salvador Ramos posted 3 times through Facebook before massacre, officials say, writing 'I'm going to shoot an elementary school'*, 27.05.2022, <https://www.masslive.com/news/2022/05/texas-shooting-salvador-ramos-posted-3-times-on-facebook-in-half-hour-before-massacre-officials-say-writing-im-going-to-shoot-an-elementary-school.html>, 24.09.2022.

[24] S. Foster-Frau, C. Zakrzewski, N. Nix and D. Harwell, *Before massacre, Uvalde gunman frequently threatened teen girls online*, 28.05.2022, <https://www.washingtonpost.com/technology/2022/05/28/uvalde-texas-gunman-online-threats/>, 22.09.2022.

[25] B. Hurley, *Salvador Ramos: Everything we know...*

[26] Tamże.

[27] J. Marcus, *'Are you gonna shoot up the school?': Salvador Ramos's chilling online chats revealed as police probe contacts*, 27.05.2022, <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/salvador-ramos-texas-shooting-instagram-b2089145.html>, 19.09.2022.

[28] A. Shalal, T. Hunnicutt, *'Stand up to the gun lobby,' Biden urges Americans after Texas massacre*, 25.05.2022, <https://www.reuters.com/world/us/biden-speak-texas-school-shooting-tuesday-night-2022-05-24/>, 25.09.2022.

[29] L. Cathey, A. Carlson, A. Garcia, *Biden addresses nation on 'horrific' Texas school shooting: 'We have to act'*, 25.05.2022, <https://abcnews.go.com/Politics/biden-addresses-nation-horrific-texas-school-shooting-act/story?id=84948447>, 21.09.2022.

[30] C. O’Kane, „*Grief overwhelms the soul*”: *Politicians and celebrities react to Texas elementary school mass shooting*, 25.05.2022, <https://www.cbsnews.com/news/texas-school-shooting-ualde-reactions/>, 22.09.2022.

[31] O. Oshin, *Father of Parkland victim responds to Texas shooting: ‘I am very angry’*, 24.05.2022, <https://thehill.com/blogs/blog-briefing-room/3500396-father-of-parkland-victim-responds-to-texas-shooting-i-am-very-angry/>, 27.09.2022.

[32] M. Loh, *GOP Rep. Paul Gosar spread a baseless transphobic rumor that the Uvalde school-shooting suspect was a ‘transsexual leftist illegal alien’*, 25.05.2022, <https://www.businessinsider.com/texas-shooting-ualde-paul-gosar-touts-false-claim-transgender-woman-2022-5?IR=T>, 25.09.2022.